

Slapeloos

ROMY HAUSMANN

Vertaling Michel Bolwerk

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2020 dtv Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG, München, Germany
Oorspronkelijke titel: *Marta Schläft*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2020 HarperCollins Holland
Vertaling: Michel Bolwerk
Omslagontwerp: Zero Werbeagentur
Bewerking: Pinta Grafische Producties
Omslagbeeld: © Anja Weber-Decker/PlainPicture
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0592 8
ISBN 978 94 027 6007 1 (e-book)
NUR 305
Eerste druk augustus 2020

Originele uitgave verschenen bij dtv Verlagsgesellschaft, München.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Mijn engel,

Ik heb je tientallen brieven geschreven zonder er ook maar één van te versturen, en nog nooit heb ik daarvan zoveel spijt gehad als vandaag. Ik had het beter wel kunnen doen. Móéten doen. Je hebt het recht om te weten wat er toen echt is gebeurd. Om het van mij te horen, in mijn woorden, waarvan ik altijd dacht dat ze tekortschoten. Ik weet niet wat jij je kunt herinneren. Of er ergens in je achterhoofd nog een flard herinnering aan onze laatste ontmoeting zit. Dat ik je beloofde die gemene man te pakken. Dat ik je lokte met de zee, dat je de indruk moest hebben op mij te kunnen vertrouwen. Dat alles weer goed zou komen en dat ik degene was die daarvoor zou zorgen. Nu hebben alle woorden afgedaan, en deze brief – waarschijnlijk mijn laatste – kan ik alleen nog in gedachten schrijven.

Het is voorbij, mijn engel.

Vandaag moet ik sterven.

Net als zij.

Hij heeft gewonnen.

Nadja

Bij een paniekaanval is het alsof je op de rand van een witte klif staat. *Niet naar beneden kijken*, zeg ik tegen mezelf terwijl ik mijn hoofd in mijn nek leg en probeer te ademen. Boven me schuiven asgrijze wolken langs de net nog lavendelkleurige hemel. Ik hoor geluiden. Het klinkt als een regenbui die staccato tegen het raam roffelt.

Het is geen regen, dringt tot me door. Het is gesteente, dat onder mijn voeten afbrokkelt. Ik wil een stap naar achteren zetten. Dat kan niet. Ik begin te wankelen, verlies mijn evenwicht. Ik maai met mijn armen omdat ik er niet aan wil toegeven. Omdat ik elke keer denk dat ik een kans heb.

Maar die heb ik niet.

Ik val en schreeuw zonder woorden.

Het water...

Ik knipper met mijn ogen. Een rek met snoep klettert om, ik zeil op een vriezer af alsof ik door de golven word meegevoerd. Mijn lichaam ligt verdraaid op een koude stenen vloer. Die deint op en neer. Ik ben zeeziek, moet kokhalzen; gal komt naar boven. In de verte klinkt een wirwar van stemmen en paniekerige drukte. *Wat is er gebeurd?* wil ik vragen – wat een onzin. Ik weet precies wat er is gebeurd. Ik ben van de klif gevallen, voor de vierde keer deze maand. Het is zaterdag 20 juli. Vier keer gevallen binnen twintig dagen. Ik mag nog van geluk spreken, het is weleens erger geweest. Ik grijp naar de kloppende plek op mijn voorhoofd, voel een lichte zwelling, een buil, iets vochtigs. Bloed. Ik moet met mijn hoofd er-

gens tegenaan zijn gekomen. Mijn bloedsomloop. Mijn oogleden, die fladderen als insectenvleugels. De bewusteloosheid komt me pakken. Ik zou om hulp roepen als ik niet allang verdronken was. In het rode water.

Geen zorgen, ze slaapt alleen maar.

Ik word wakker.

De vloer onder me is weer vast; ik moet gestrand zijn. Iemand trekt me tot zithouding overeind, vraagt: ‘Gaat het weer?’

Ik geloof dat ik knik. Ik zoek naar oriëntatie. Het snoeprek, de vriezer. De shop bij een klein, ietwat afgetakeld tankstation aan de A13. Super voor 1,51 euro, diesel voor 1,43. Ik heb de oude Land Rover voor een van de twee pompen gezet, ben uitgestapt, stond als een bezetene om me heen te kijken.

Er was niemand. Geen andere auto die achter me het tankstation kwam binnengereden, geen auto die er al stond om me op te wachten. Opluchting. Door de ruit van de shop zag ik de man achter de kassa nieuwsgierig reikhalzen. Dus deed ik iets normaals, iets onopvallends. Ik vulde mijn tank, sloot de auto af, ging betalen.

‘Vast alleen maar een flauwte,’ hoor ik een man zeggen. Zijn gezicht is vooralsnog niet meer dan een wazige vlek, maar ik vermoed dat het de kassamedewerker van het tankstation is. Ik herinner me een rood-blauw geblokt overhemd met korte mouwen en blaffende lachgeluiden die onder zijn door nicotine verkleurde hangsnor vandaan kwamen toen hij bij het teruggeven van het wisselgeld een grapje maakte. ‘Die lust een aardig slokje, zo’n oude dame, hè?’ Hij bedoelde de Land Rover.

‘Dat is ook niet zo gek op zo’n snikhete dag als vandaag,’ zegt hij nu. Deze keer bedoelde hij mij. De vrouw die net van het ene

moment op het andere voor zijn kassa in elkaar is gezakt. Weer een blaffende lach, vervolgens: ‘Annelies, haal eens even een fles water!’

Langzaam wordt mijn zicht helder. Ik probeer overeind te komen, maar dat gaat heel stuntelig. ‘Niet zo haastig!’ De man met de hangsnor pakt me bij mijn arm om me te ondersteunen. Mijn rechterknie trilt, alsof het gewricht eruit is gehaald en de vrijgekomen ruimte met gelei is opgevuld. ‘Ach hemel, kijk nou.’ Hij staart naar mijn bloedende voorhoofd. Ik doe mijn mond open om tegen hem te zeggen dat het wel meevalt. Dat ik alleen maar gevoelig en heel zenuwachtig ben, dat ik – afgezien van gisteravond – sinds mijn rijexamen nooit meer achter het stuur heb gezeten en de rit tot nu toe een hel is geweest, dat ik bij elke wegversmalling meteen dacht dat ik een ongeluk zou krijgen, dat elke auto die achter me reed me achtervolgde en dat het al met al nog maar een kwestie van tijd was tot mijn angst zou uitmonden in een flinke paniekaanval. In een val over de rand van de klif, midden in het rode water.

Uit: brief #9

De nieuwe therapeute raadt me aan mijn dromen op te schrijven. Ik weet niet wat dat voor zin heeft. Ik droom toch de hele tijd hetzelfde. Steeds weer de zoutvelden van Aigues-Mortes... Kun jij je daar nog iets van herinneren, van dat plaatje? Aigues-Mortes, zoals het op de kalenderpagina van juni was afgedrukt. Alles op die foto zag er verkeerd uit, alsof ze het op een zo verwarrend mogelijke manier achteraf hadden ingekleurd. Onder een lavendelkleurige hemel rees een verblindend witte berg zout op boven bloedrood water. Je vroeg me hoe dat kon, rood water. 'Het lijkt op bloed,' vond je. 'Een hele zee vol bloed.'

'Nee, nee,' antwoordde ik en ik legde je uit dat die opvallende verkleuring kwam door bepaalde halofiele bacteriën en dat 'halofiel' van het Griekse woord halos voor 'zout' kwam. Dat Aigues-Mortes in het Frans zoveel betekent als 'dood water' hield ik echter voor me. Ik wilde niet dat je bang werd.

Nadja

Ik laat mijn mond dichtklappen zonder iets te hebben gezegd. Een glimlachje als antwoord op de bezorgdheid van de man met de hangsnor is genoeg. Natuurlijk was ik alleen maar flauwgevallen door die 'snikhete dag', zoals hij het noemde. Hij heeft geen reden om me te wantrouwen.

Mijn glimlach verdwijnt op slag wanneer de schrik als een stroomstoot door mijn lichaam gaat. Voor me ligt mijn handtas die ik heb laten vallen, met daarnaast, uitgewaaierd als de franjes van een vloermop, de blonde pruik. In een reflex steek ik mijn handen omhoog, ga ermee over mijn hoofd, voel alleen maar strak samengebonden haar – mijn eigen haar. De attente man met de hangsnor bukt zich, geeft me de pruik en draait zich beleefd af wanneer ik die met trillende handen opzet. Vroeger fantaseerde ik vaak dat ik blond was, en daarmee een heel nieuw mens. Nu er eindelijk een keer zo'n lichtblonde pony schuin over mijn rechteroog hangt voel ik me alleen nog maar onbeschrijflijk dom.

'Water!' Uit de richting van de koelschappen komt een vrouw in een kleurig gebloemd schort aangestormd. Haar dikke lichaam beeft van de opgewonden snelle passen. Ik kan wel janken. In plaats van de waterfles aan te pakken vraag ik om mijn handtas. Die maak ik open en ik begin erin te rommelen. Portemonnee, huissleutel, autosleutel, het briefje met de routebeschrijving, mobiel, kauwgum. Eindelijk vind ik wat ik zocht: de strip tabletten. De man achter de kassa houdt me in de gaten. Onder zijn nieuwsgierige blikken besluit ik mijn medicijn te laten zitten. Ik wil niet dat hij

denkt dat ik ziek ben, en het zou sowieso een slecht idee zijn om nu iets in te nemen. Ik moet kunnen autorijden, ik heb mijn reisdoel nog niet bereikt.

‘Drink nou maar eerst een slok water!’ dringt de vrouw met het schort aan. In de ene hand houdt ze nog steeds de waterfles vast, met haar andere aait ze over mijn wang. Terwijl ze daarbij haar arm beweegt, ruik ik een zoetige zweetlucht en bakolie. ‘Ze is lijkleek, Herbert,’ zegt ze tegen de man, waarop hij zegt: ‘Misschien kunnen we beter een ambulance laten komen’, en ik: ‘Nee, alstublieft niet.’

Herbert en zijn vrouw Annelies. Ze doet me denken aan mijn tante Evelyn, die ik niet anders kende dan in een van haar keukenschorten. Daar kwamen nog haar handen bij, die ze op haar brede heupen liet rusten, en die mopperige uitdrukking op haar anders zo vrolijke gezicht van ‘Mijn god, wat heb je nu weer uitgespookt, kind?’ Ze laten het water maar zitten en in plaats daarvan vinden ze nu dat ik wel een borrel kan gebruiken. Slivovitsj, zelfgestookt. Veel beter dan dat fabrieksspul dat Herbert in kleine flesjes naast de kassa heeft staan voor de verkoop.

‘Niet nodig, die ziekenwagen, het gaat alweer,’ bevestig ik nog maar een keer, maar dat moet het tankstationechtpaar onzinnig in de oren klinken, want daar zegt niemand meer iets over. Toch zegt Herbert: ‘Oké, zoals u wilt.’

Ze brengen me naar een kantoor achter de shop, waar het ruikt naar koude rook. Het is nauwelijks groot genoeg voor ons allemaal, vooral doordat de helft van de ruimte in beslag wordt genomen door een bureau. Daarachter zit een jongetje op een draaistoel. Ik schat hem op een jaar of zes, zeven. Dunne roodblonde krulletjes, een smal, bleek gezicht en een spitse kin. Een teer plantje dat in de nicotinedamp probeert te gedijen. Voor hem liggen tekenspullen,

een schetsboek en een pakje kleurpotloden. Hij is geconcentreerd bezig en kijkt pas op als Annelies zegt: 'Opstaan, Timmy. We hebben die stoel nodig voor deze arme mevrouw.' De jongen staat zonder een woord te zeggen op. Hij blijft me met zijn grote blauwe ogen priemend staan aanstaren. Ik frunnik eerst beschaamd aan mijn pruik, dan aan mijn shirt. Ik voel me net een clown. Herbert rolt de stoel om het bureau heen en maakt een gebaar: 'Alstublieft.'

Ik ga zitten en draai mijn hoofd af om Timmy's blik te ontwijken. Wat me niet lukt. Hij stapt naar voren, zijn ogen op mij gericht. Annelies aait hem over zijn bol en zegt dat hij haar kleinzoon is. Ze past op wanneer haar dochter, Timmy's moeder, voor haar opleiding naar een plasticinefabriek bij Zossen moet. Ik knik ijverig, hoewel ik eigenlijk helemaal niets over hun familie wil horen. En ik wil al helemaal niet dat dat jongetje me zo aankijkt. In zijn ogen zie ik talloze gebroken beloftes. En de dood.

April 2014 (vijf jaar eerder)

Nelly Schütt was dol op films. Dat was ze altijd al geweest. Haar ouders runden als derde generatie van de familie een hotelrestaurant op het platteland van Mecklenburg – niets bijzonders: vier gastenkamers, een redelijke keuken en alles keurig schoon. Hier strandden mensen op doorreis of die te gierig waren voor een hotel. Aan de kapstok van een hertengewei achter de glas-in-looddeur naar de eetzaal hingen de dromen van haar moeder – daar was naast de jassen van de weinige gasten nog altijd plaats genoeg. Soms hoorde Nelly haar huilen. Haar vader beviel het leven als ‘de jonge Schütt van het Goldener Kalb’ wel; zodra hij klaar was met bierpullen omspoelen ging hij aan de kop van de stamtafel zitten om te foeteren over de verloedering van de mensen uit de grote stad. In de film van haar ouders had Nelly nooit meer dan een figurantenrol gespeeld; als klein kind al stond ze voortdurend in de weg. Ze liep hun op de onmogelijkste momenten voor de voeten – ‘Jezus, Nelly!’ –, het regende bier en glibberige bruine saus, stukken braadvlees belandden met een klets op de vloer, overal vielen scherven. Een tijdlang werd ze daarom als tafelgerei van hot naar her verschoven, alsof ze zo’n vaasje met een kunstroos of een peper-en-zoutstelletje was, tot ze eindelijk het perfecte plekje voor haar hadden gevonden waar ze niemand van de keuken of de gasten tot last was: achter de receptie. Daar zat ze nu met haar opa, die zich om het beheer van de gastenkamers bekommerde, eerst op zijn knie, later op haar eigen stoel. Samen brachten ze hun tijd door met de oude zwart-witfilms waar

haar opa zo van hield en die ze eindeloos afspeelden op een video-recorder en een kleine buistelevisie. Nelly leerde snel. Opa zei: ‘*The Woman in the Window*’, en zij – zes jaar oud – antwoordde pijlsnel: ‘1944, regie Fritz Lang. In de hoofdrollen: Edward G. Robinson en Joan Bennett.’ Haar opa lachte en gaf haar een karamelsnoepje uit de glazen schaal op de receptiebalie. Dat kleefde eerst aan haar tanden, vervolgens aan haar verhemelte. Daarna schoof hij de videoband erin en drukte hij op PLAY.

In *The Woman in the Window* wordt de universiteitsprofessor Richard (Edward G. Robinson) verliefd op het schilderij van een mooie jonge vrouw dat in de etalage van een kunstgalerie hangt. Kort daarop leert hij de vrouw (Joan Bennett) na een bezoek aan de herenclub in het echt kennen. Ze heet Alice. Richard, wiens echtgenote en kinderen op dat moment op familiebezoek zijn en die vermoedelijk op zoek is naar bevestiging, begeleidt de mooie Alice naar haar huis. Daar zitten ze net samen iets te drinken wanneer plotseling Alice’ minnaar Claude opduikt en zich in blinde woede op Richard stort. Richard doodt Claude uit noodweer met een schaar. Vertwijfeld besluiten Alice en hij de moord te verdoezelen, Richard belooft alles te regelen.

Opa zei: ‘Gevaarlijke ontmoeting met de vrouw uit de etalage.’

En de vijftienjarige Nelly antwoordde: ‘Wat een stommeling, die Richard. Hoe kun je nu zoveel fouten maken?’

Richard maakt tientallen fouten. Om te beginnen vervoert hij de dode Claude op de achterbank van zijn auto; hij is van plan het lijk naar het bos te brengen om het daar te verstoppen. Maar onderweg al, op een tolbrug, gedraagt hij zich zo zenuwachtig dat het de dienstdoende brugwachter opvalt – hij laat zelfs het tolgeld vallen, zodat de brugwachter door het zijraampje bijna het lijk ziet. In het bos laat Richard bandensporen en voetafdrukken achter en

blijft hij bovendien aan prikkeldraad hangen, waardoor zijn pak scheurt en hij zichzelf ook nog eens verwondt. Een stukje stof en zijn bloed – allemaal bewijzen die de politie snel kan verzamelen zodra ze het lijk van Claude hebben gevonden. En dan praat hij ook nog eens voortdurend zijn mond voorbij bij zijn beste vriend, die als officier van justitie betrokken is bij het onderzoek.

Haar opa zei schouderophalend: 'Richard is een universiteitsprofessor, meisje. Een heel normale man, die nooit van plan was iemand anders om het leven te brengen en nu in paniek is. Hij is geen doorgewinterde crimineel die dagelijks moorden pleegt en lijken laat verdwijnen.'

Nelly vond dat haar opa wel gelijk had, en toch wekte die Richard om een of andere onverklaarbare reden alleen haar woede. Zoals inmiddels alles alleen nog maar haar woede wekte. Het aan alle kanten ingesloten leven in een dorp. Haar moeder, die altijd alleen maar zinloos zat te huilen. Haar vader en zijn drinkebroers, die op de stad zaten te schelden zonder er ooit zelf te zijn geweest. Op haar eigen film, dat taaie, langdradige drama dat nergens naartoe ging. Op de hotelgasten, die kwamen en precies wisten wanneer ze weer zouden vertrekken. Mochten vertrekken. En soms zelfs op haar opa, die alleen maar zijn tijd verdeed met die stomme oude films.

Opa had het niet meer over de vrouw in de etalage; hij was inmiddels overleden. De tweeëntwintigjarige Nelly hoorde zijn stem alleen nog maar in gedachten, als ze op de PLAY-knop van de videorecorder drukte. Dan zuchtte ze diep. Vanwege haar opa en omdat ze hem zo miste. Omdat het zo eenzaam was achter de receptiebalie zonder hem. En vanwege Richard. Hij was een goed mens. Hij was er alleen maar toevallig in verstrikt geraakt, in dat hele gedoe met Alice en Claude. Nelly wist nu zelf hoe het was om ergens zonder

opzet of kwade wil bij betrokken te raken. Maar wat graag had ze dat tegen die vrouw gezegd die vanochtend haar auto achter het hotel had geparkeerd om even later bij haar aan de receptie te verschijnen. Om iets duidelijk te maken. En Nelly te waarschuwen.

De juiste woorden dansten in Nelly's hoofd. De verklaringen, de verontschuldigungen, maar ook de dingen die ze had kunnen zeggen om zich te verdedigen. De tegenaanval. In plaats daarvan zei ze niets, geen woord. Ze bleef zo stom als een vis. Ze knikte alleen maar, schaamde zich, en nadat de vrouw weer was vertrokken, hoopte ze dat ze nooit, maar dan ook nooit meer zou terugkomen.

Uit: brief #11

Ik heb met de duimstok die de vorige huurder na zijn verhuizing op de vensterbank in de keuken had laten liggen de gangvloer opgemeten. Ik zou graag vloerbedekking willen kopen. Ik krijg altijd koude voeten als ik 's morgens mijn slaapkamer uit kom en over de gang naar de badkamer loop. De tegels zijn zo koud dat mijn voetzolen er pijn van doen; de kou trekt door al mijn botten, zelfs als ik twee paar sokken over elkaar aantrek. Ik heb de afmetingen opgeschreven en toen het papiertje weer verfrommeld. Geen vloerbedekking. Ik denk dat het wel goed is dat het pijn doet. Het kan zelfs niet pijnlijk genoeg zijn.

Ik vraag me af hoe jij woont. Heb je een groot huis? Hebben jullie een mooie inrichting? Ik kan mijn meubels op de vingers van één hand tellen. In de keuken een tafel en een stoel, in mijn slaapkamer een bed, een ladekastje, een kledingkast en de televisie. De woonkamer is helemaal leeg; ik laat de deur altijd dicht. Maar zelden, als ik 's nachts wakker schrik, sta ik op en ga ik ernaartoe. Dan zit ik in mijn pyjama in het midden van de kamer op de kale parketvloer tegen het donker aan te ademen. Af en toe rijdt buiten een auto voorbij, waarvan de koplampen vormen over het plafond laten spelen. Ik zie er van alles in: vissen met verschrompelde staartvinnen, bliksem-schichten, strijdbijlen of de omtrek van Afrika in het klein.

Mijn therapeute vermoedt dat ik nog wel wat tijd nodig zal hebben. Maar hoelang dan nog? Hoe word je normaal? Ik bedoel, ik doe toch mijn best. Ik heb een huis en een baan. Mijn therapeute zegt ook: 'U moet onder de mensen komen. Normaal word je door normale dingen te doen.'

Normaal... Ik kan niet eens vloerbedekking kopen.

Nadja

Timmy staat me nog steeds aan te gapen; ik doe mijn ogen dicht. Er schiet me een verhaal te binnen. Een verhaal over een vrouw die overal doorheen kon kijken, door muren en deuren, maar ook door de vele lagen van een mens, tot in zijn diepste innerlijk. Op een dag vroeg een meisje of ze door haar heen wilde kijken; ze wilde per se weten hoe ze eruitzag onder haar vel, haar skelet en die hele wirwar aan aders. Ik hoor Timmy ongeduldig met zijn voeten schuifelen, alsof hij mijn gedachten kan lezen en ongeduldig wil weten hoe het verhaal verdergaat. Mijn broertje Janek was net zo. Als ik nog maar net begonnen was met vertellen, begon hij al met dat eindeloze ‘En toen?’.

Ik knipper met mijn ogen. Ik stel vast dat Timmy’s blik niet meer door mij heen gaat, maar omhoog is gericht. Hij heeft zijn handen voor zijn buik gevouwen en speelt met zijn vingers. Hij voelt zich ongemakkelijk bij mij in de buurt. Het liefst zou ik tegen hem willen zeggen: ‘Trek het je niet aan. Ik voel me net zoals jij.’

Herbert en Annelies hebben ons alleen gelaten om de drank en de verbanddoos te halen. In elk geval dat laatste was gelogen, want de verbanddoos hangt hier in het kantoor aan de met hout betimmerde muur, vlak naast een vergeelde kalender met bikinimeisjes die al twee jaar is verlopen. Bovendien hoor ik ze fluisteren, voor de gesloten kantoordeur. Annelies zegt dat hier iets niet in de haak is. Ze vraagt aan Herbert of het hem is opgevallen hoe zenuwachtig ik was toen ik in mijn handtas zat te rommelen, en dan dat met die pruik – heel merkwaardig. Herbert zegt niets terug; ik stel me

voor dat hij, niet onder de indruk, zijn schouders ophaalt. Maar Annelies lijkt niet te willen opgeven. Ze heeft pillen in mijn tas gezien – misschien wel drugs zegt ze, wat mijn vreemde gedrag zou kunnen verklaren. ‘Misschien is ze gevaarlijk.’

‘En wat wil je nu dan doen? De politie bellen?’ Herbert klinkt geamuseerd, wat me zou moeten geruststellen, maar nu houdt Annelies haar mond. Misschien heeft ze geknikt. Mijn adem stekt. De politie zal naar mijn papieren vragen. Dan zeg ik dat ik die thuis heb laten liggen, maar een korte check via de mobilofoon is genoeg om te kunnen vaststellen dat de Land Rover zeker niet van mij is.

Ik word misselijk. Ik hoor hier helemaal niet te zijn. Ik hoor thuis te zijn, zoals elke zaterdag. Ik hoor mijn huis te boenen en de geruststellende geur van Ajax in te ademen. Later op de dag zou ik me ertoe kunnen zetten naar dat groentewinkeltje in Charlottenburg te rijden. Ik zou met een bloemkool, een grapefruit, een paar appels en een zakje mirabellen op mijn arm en met afgewend gezicht lachen om de winkelier die vergeefs probeert erachter te komen hoe ik heet. Ik ben de enige vaste klant die hij niet persoonlijk kan begroeten, zo zei hij een keer, en omdat ik maar niet toegaf, had hij besloten om elke week opnieuw een andere naam voor me te bedenken. Afgelopen zaterdag heette ik mevrouw Schmidt, de week daarvoor juffrouw Wagner.

‘Zit er nu maar niet over in, Anne,’ hoor ik Herbert zeggen, waarna de deurkruk naar beneden gaat en hij terugkomt met een fles heldere vloeistof. Annelies waggelt achter hem aan met een washandje in haar hand, dat ze aan mij geeft om de wond op mijn voorhoofd mee schoon te maken. Ze kijkt me doordringend aan; ik kan bijna voelen hoe ze elk detail in zich opneemt om het zo nauwkeurig mogelijk te kunnen navertellen, mocht dat nodig zijn.

Ze was ongeveer 1,65 meter lang, meneer de commissaris. Ze

droeg zo'n goedkope pruik uit een warenhuis en een bontgekleurd t-shirt met een papegaai erop met twee neongroene strasstenen op de plek van de pupillen, zo groot als een duimnagel.

Mijn wond prikt; ik leg het washandje weg en bedank ervoor. Annelies knikt, knipt vervolgens een stuk van de rol pleisters uit de verbanddoos. Ik draai mijn hoofd weg wanneer ze dichterbij komt en zeg: 'Bedankt, maar liever geen pleister. Het is beter als het aan de lucht droogt.' Dat zei tante Evelyn ook altijd wanneer we een knie hadden opengehaald bij het spelen.

Annelies lijkt niet overtuigd.

'Maar misschien moet het zelfs wel worden gehecht.'

Ik knik – iets te heftig. In mijn schedel blijft de pijn kloppen.

'Ik ga van hieruit meteen naar een poli om ernaar te laten kijken.'

Ze houdt haar hoofd scheef, kijkt me taxerend aan.

'Joh, doe nou niet zo overspannen, Anne,' zegt Herbert, die ondertussen de drankfles heeft opengedraaid, en hij begint te lachen. 'Je ziet toch dat het goed met haar gaat?' Hij geeft me de fles, en ik pak hem aan. De slivovitsj brandt in mijn keel. Ik denk aan gisteravond, aan de dure chardonnay met Laura. Ik was gelukkig – ik moet gek zijn.

Annelies klakt met haar tong. 'Nou, ik heb er geen goed gevoel bij om u in deze toestand verder te laten rijden...'

'Onzin,' komt Herbert ertussen. 'Moet je haar nou zien; ze krijgt alweer wat kleur.'

'Jij bent geen dokter,' zegt zijn vrouw tussen haar tanden door. 'Stel nou dat ze een hersenschudding heeft? Dan krijgen wij later gedonder omdat we geen eerste hulp hebben verleend. Of stel je voor dat we haar verder laten rijden en ze een ongeluk veroorzaakt! Dan zijn wij wel mooi medeschuldig.'

‘Ach wat,’ reageert Herbert terwijl hij een handgebaar in mijn richting maakt. Dat beantwoord ik door hem de drankfles terug te geven, waarop hij naar me glimlacht en hem prompt aan zijn mond zet.

‘Waar komt u eigenlijk vandaan?’ wil Annelies vervolgens weten.

‘Uit Berlijn.’

‘Berlijn,’ zegt Herbert met langgerekte klinkers, alsof hij verbaasd is en Berlijn een stad in een exotisch toverland is, ergens ver weg. Terwijl Berlijn maar een uurtje rijden hiervandaan ligt, zelfs voor mij, terwijl ik me de hele tijd consequent aan de maximumsnelheid heb gehouden.

‘En waar gaat de reis naartoe?’

‘Naar het Spreewald,’ antwoord ik. ‘Een weekendje weg.’

‘Aha, het Spreewald. Mooi daar,’ zegt Annelies.

‘Het Spreewald,’ herhaalt Herbert veelbetekenend na nog een grote slok. ‘Weet u hoe het Spreewald is ontstaan?’

Ik schud voorzichtig mijn hoofd.

‘Ik weet alleen wat Fontane over het Spreewald heeft gezegd. Dat het daar net zo is als in het Venetië van vijftienhonderd jaar geleden, toen de eerste vissersfamilies zich er vestigden.’

Herbert trekt een woeste wenkbrauw op, zijn rechter.

‘Fontane, de schrijver,’ zeg ik.

Stilte. Alleen de ventilator aan het plafond zoemt.

‘Zal wel,’ zegt Herbert. ‘Volgens de legende is het Spreewald geschapen door de duivel in hoogsteigen persoon. Maar wel bij toeval.’ Onder zijn hangsnor trilt het van een door drank ingegeven vrolijkheid. ‘Ze zeggen dat hij twee ossen voor een ploeg spande om daarmee een bedding voor de rivier de Spree te trekken. Maar die beesten gingen ervandoor en renden wild in het rond, waardoor de ploeg duizenden schots en scheve diepe gleuven achterliet,

die uiteindelijk volliepen met water. En ziedaar: het Spreewald met zijn wijdvertakte netwerk van stroompjes en rivieren.’ Hij knipoogt samenzweerderig. ‘Weet u zeker dat u daar echt heen wilt?’

‘Herbert,’ dreint Annelies terwijl ze haar hand uitsteekt naar de fles, die hij net weer aan zijn mond wil zetten. ‘Zo is het wel genoeg geweest. Het is zaterdagochtend, nog niet eens halfelf.’

Klaarlichte dag – ze heeft gelijk. Nog zo’n stommitieit. Ik was er meteen al voor geweest om te wachten tot het donker werd, maar Laura dacht dat we niet zoveel tijd hadden. Ik laat een boer, proef pruimen. Herbert beschouwt het als een compliment voor zijn vaardigheden als stoker en lacht weer. Annelies’ blik bevalt me niet.

‘Ik denk dat ik nu wel weer verder kan rijden,’ zeg ik. ‘Ik voel me echt al een stuk beter. Heel erg bedankt voor uw hulp.’ Ik wijs naar mijn voorhoofd en voeg er lachend aan toe: ‘Geen zorgen, ik zal ernaar laten kijken.’

Annelies schudt haar hoofd. ‘Geen sprake van. U blijft gewoon hier.’

Eén keer knipperen met mijn ogen en ik sta weer op de rand van de klif. Onder me loert het water, brokkelt gesteente af. De wind schuift grijze wolken langs de lavendelkleurige hemel alsof iemand op FAST FORWARD heeft gedrukt. Ik hoor hem fluisteren, de wind. Hij fluistert: ‘Jij!’ Ik doe een stap terug, maar Annelies is achter me gaan staan, met één arm al vooruitgestoken, klaar om me te duwen. ‘U blijft gewoon hier,’ herhaalt ze terwijl ze vals lacht. Ik knipper verwoed met mijn ogen, knipper mezelf terug naar de werkelijkheid. Ik zit nog steeds in het kantoor van het tankstation. Ik moet hier hoognodig weg.

Maar eerst moet ik nog iets eten. Er zijn nog gebakken aardappelen over van gisteren. Annelies glimlacht; ik moet kokhalzen. Ik

vermoed dat ze me met haar gebakken aardappelen alleen maar wil afleiden, om ondertussen toch nog stiekem de politie te bellen. Die dan komt en vragen zou gaan stellen. Die komt, vragen stelt en me zou meenemen. Die me zou opsluiten in een cel zonder brits, met alleen een doorgelegen kaal matras. Omringd door starende muren van beton, op de gescheurde vloer een dun laagje grijzig cementgruis en afgepelde verfschilfers; ook onder mijn nagels cementgruis en verfresten.

Er knapt iets in me, ik brul: 'Laat me met rust!'

Annelies krimpt verschrikt ineen. Bang geworden verdwijnt Timmy achter Herberts benen. Ik spring op van mijn stoel, pak mijn handtas – weggezen hier. Weg uit dit kantoor, door de shop en de glazen deur naar buiten, langs de pompen naar de auto. Ik kruip achter het stuur, raas ervandoor en ben even opgelucht. Tot ik in mijn achteruitkijkspiegel Annelies ontwaar, die me onder het bord met benzineprijzen staat na te kijken. In haar ene hand een blaadje of een notitieblok, in haar andere hand een pen. *Het nummerbord*, denk ik terwijl ik met mijn vuist op het stuur beuk.

Meisje toch, wat heb je verdorie nu weer gedaan?